

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese
Mercuria, Vinerea și Duminec'a.

Prețulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siese luni 14 fr. pe
anu 28 franci.

Anulu XLV.

Se prenumera:
postele c. și r. și pe la dd. correspondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
fracate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 30.

Vineri 12 | 24 Martiu

1882

Armat'a imperiala și honvedii.

Brasiovu, 12 Martiu 1882.

Multe s'au vorbitu în diet'a ungara și cu ocaziunea discussiunei asupra proiectulu de lege pentru armata. Pare că toti oratorii, — cei din drépt'a guvernamentală și cei din stang'a opozițională, — s'au vorbitu se ilustreze prin argumentele loru pro și contra situațiunea neputincioasă a elementulu maghiaru.

Decâte ori vine vorb'a în parlamentulu ungurescu de armat'a imperială se vatama amorulu propriu alu casei domnitore nu mai puțină că și acel'a alu natiunei maghiare. Dinasti'a de o parte nu pôte privi linistitu la agitațiunile continue ale Kossuthianiloru în favorea unei armate independente nationale, pentru că o asemenea divisare a puterei armate invólva unu periculu mare pentru viitoru, de alta parte natiunea maghiară, a careia speranție și asteptari s'au ajunsu culmea în urm'a curentulu siovinisticu sustienutu în pressa și în parlamentu, e torturată de unu semțiu de umilire ori de câte ori i se spune din partea oratoriloru din dieta, că guvernulu ungurescu nu pôte dispune la casu de trebuință nici de unu batalionu de honvedii, fara scirea și incuviințierea ministeriului de resbelu imperialu din Vien'a.

Partid'a „Independentiloru“ din stang'a estrema argumenteaza în modulu urmatoriu: Noi voimu statu nationalu maghiaru și această diceti că o voiti și voi cei dela guvernulu. Unu statu nationalu inse n'are nici unu intielesu fara armata natională și pēna ce honvedii voru fi supusi ordinelor ministeriului dela Vien'a, ei nu potu fi priviti că armata natională maghiară. Prin urmare trebuie se avem armat'a noastră propria independentă de cea austriacă.

Si ce respundu guvernamentalii? Ei dicu: Impartirea în două a armatei nu este oportuna

și ce e mai multu ea nici nu este cu putință sub impregiurările de față.

Dér' argumentele ce le aducu pentru acést'a parere sunt în realitate și mai vatamătoare decât ale Kossuthianiloru. Ómenii lui Tisza Kalman vrendu a combata pe Ugron, Blasius Orban, Helfy și consoți comitu unu actu de imprudentia și mai mare decât ei și lovescu toto-data în amorulu propriu alu Maghiariloru, apoi în dinastia și în nationalitățile nemaghiare din tiéra.

Amorulu propriu alu Maghiariloru sufere candu li se spune de pe banc'a ministerială, că cea mai fierbinte dorință a loru, independenti'a absoluta este încă departe de a se realizá. Dinastiei de alte parte nu pôte se-i placa nicidcum, candu ministrulu honvediloru vine și declara serbatoresce înainte parlamentulu, că și scopulu ulterioru alu partidei tisaiste este totu repararea de către Austri'a și inființierea unei armate independente nationale maghiare, dér' că numai unu viitoriu indepartatu pôte se realizeze acést'a dorință natională și că ea mai curendu se va realizá cu ajutorulu armatei mari și imosante comune, „care servece mai bine consolidarei interioare séu maghiarisarei, decât ar' servi o armata mai mica ungrésca, careia i s'ar' imputá tendinție separatiste și care în casulu unor incurcături interioare cu greu ar' fi srijinita de către armat'a austriacă.“

Pasagiulu din urma respicatu de ministrulu Szende invólva o flagranta ofensa și amenințiere pentru nationalitățile nemaghiare din Ungari'a și Transilvani'a. Asia dér' armat'a comună imperială le trebuie pentru că puterea ei imosantă s'e o póta folosi spre asuprirea constantă și spre maghiarisarea poporatiuniloru nemaghiare prin paralisarea totală a fortielorulu loru de dezvoltare natională. Ce altu sensu au putatu avé cuvintele ministrulu honvediloru

introduse prin marturisirea, că „Maghiarii sunt incungiuțurati de popóre cari nu le prea sunt simpatrice?“

Déca dér' nu putemu decât se respingemu tendințiile estremiloru, cari voiescu a face din aceste tieri unu talmesiu-balmesiu nationalu-maghiaru de sine statatoru, trebuie totu-odată se protestam serbatoresce și în contra insinuațiunei perfide a guvernamentaliloru, după care armat'a, la care apartienu și fii nostri viteji, se le servésca spre a ajunge la independenți'a absoluta, pe ruinele nationalității nóstre!

Cronic'a evenimentelor politice.

Agitațiunile „Schulverein“-ului germanu dau multu de lucru guvernulu maghiaru. Dela numitulu „Verein“ au esitu în timpulu mai recentu trei brosiure, ce contienu o bună colecțiune de „acte constitutionale“ ale maghiarismulu îngâmfatu. În aceste brosiure sunt provocati Germanii, că se alerge în ajutoriu Sasiloru, pēna ce acestia sunt credinciosi germanismulu și pēna ce nu e prea târziu; ér' Sasii sunt incuragiatu, că se lupte barbatesce, pentru că momentulu de scapare este aprópe.

Guvernulu maghiaru are mare nevoia de a inscená contra-demonstratiuni cu ajutorulu unor slabi de angeru, că se póta dice: „Eata Nemții din Ungari'a sunt indestuliti! Ce mai vré Germani'a dela noi?“ — Foile maghiare relateza deja cu multa bucuria, că o adunare de Nemti ungureni a fost inscenată cu acestu scopu în P a n c i o v a, și că ea ar' fi primitu o resoluțiune, intocma precum trebuie guvernulu maghiaru, pentru că se póta dice, că aici este egalitate de drepturi. Acum se speréza, că Nemții de prin Zips voru protestá asemenea contra „amesteculu“ strainu și a „agitațiuniloru“

FOILETONU.

Din cugetările reginei Elisabet'a.

(I.) O veste tristă ne venise în dilele trecute din capital'a Romaniei. „Regina sufere cumplitu“... se audiá sioptindu-se pe tiermurii Dimbovitiei, și din nenorocire acést'a veste erá adevérata. Medicii curției și unu specialistu anume adusu din strainatate constatară, că iubit'a domnitore a Munteniei și a Moldovei isi atrăsese în nóptea în care a arsu cerculu Krembser o grea recéla la capu, și se vorbea, că nu e cu neputință că ilustr'a femeia se 'si piérdia audiulu în urm'a acestei bóle. Durerea reginei miscá inimile semțitóre de pretutindenea. Locuitorii Romaniei se intristară adêncu candu vediuera suferindu pe bun'a loru maica. pe aceea femeia milósa, care legase cu insusi mânilé sale ranele vitejiloru dela Plevn'a și daduse ajutoriu în ciasuri grele atátoru nenorociti, pe domnitórea, care nu pregetase a incuragiá ori și ce întreprindere frumósa din nou'a s'a patria și care nu se rusinase a pasí pe treptele tronulu imbracată în modestele vestminte ale satencei romane. Strainii aretara acelasi interesu față de regin'a-poeta care ascunsa sub pseudonimulu Carmen Sylv'a cautase se faca cunoscuté lumei din afara accentele lirei din Carpati și care dovedisé o inima atátu de bogată de semțieminte curate și o minte atátu de ageră.

Si pe câtu de mare fú intristarea obstésca candu se audi, că regin'a Elisabet'a este bolnă, pe atátu de mare fú bucuri'a candu se respandi multu dorit'a scire, că suferințele au încetatu și că dómn'a Romaniei este pe deplinu restabilită.

Ne folosimu de aceste clipite de veselie pentru a face și noi cunoscuti pe cetitorii nostri cu un'a din ultimele lucrari literare ale talentatei scriitóre „Carmen Sylv'a“. Este vorb'a de „Cugetările unei regine“ publicate în „Nouvelle Revue“ de cunoscutulu filoromanu Louis Ulbach. Ei bine, cum vine d-lu Ulbach se publice cugetările reginei Elisabet'a? — Eata cum!:

„Audisemu despre posesiile d-nei Carmen Sylv'a“, — dice scriitorulu francesu care, nu trebuie se uitamu, a amblatu asta tómnă prin Romani'a — „și esprimându 'mi parerea mea de reu, că nu le potu intielege, unulu din cei ce se aflau în jurulu reginei 'mi dise:

— Maiestatea Sa serie totu asia de bine frantiuzesce; cere se'ti arete albumulu!

Facui cererea. A trebuitu se staruescu că se induplecu o modestia care multu se impotrivi. Eram otaritu a gasi escelentu aceea ce mi se va dá se citescu; inse indată ce cetii o pagina séu două mirarea și admirarea fura atátu de sincere, încátu le tradusei prin marturirea primelor mele resoluțiuni de lingusitoru, și prin propunerea, mai deamna de regina, de a'mi permite critic'a. Acést'a permissiune 'mi fú dată. Primii la Paris o copie a manuscrisulu. Ce am criticatu? Nimicu, mai nimicu. Am cerutu mai bine voi'a de a culege din acelu belsiugu spre a'mi ingreuia publicarea. Am fostu surprinsu, și cetitorulu va fi că și mine, de sensulu esactu alu cuvintelor. Candu mi s'a intemplat de a propune o schimbare, din cauza de germanismu, am intimpinatu o greutate asia de mare că se gasescu o expresiune care se stringa mai deaprópe cugetarea, încátu m'am referitu totdeauna la regina, și cuvêntul esactu, de preferitu, 'mi-a fost tramis din Romani'a, pe candu 'lu cautamu în zadaru aici. Am asediatu în modu sistematicu cugetările respicite. N'am datu tóte variantele care s'au prezentatu în imaginațiunea autorulu, dér'

n'am corectatu nimicu, n'am schimbatu nimicu. Este teestulu originalu, sinceru, autenticu alu unei opere remarcabile sub mai multe puncte de vedere, pe care ilu presintu cetitorulu francesu.

Va se dica d-lu Ulbach este giuvaergiulu care s'a insarcinatu cu espunerea frumóselorulu petre scumpe adunate de soçi'a lui Carolu I de pe estinsulu câmpu alu observatiuniloru sale. Si ce parere are acestu distinsu cunoscatóru despre lucrurile lui incredințiate?

Vomu citá de nou din introducerea ce se afla în fruntea „cugetariloru unei regine.“

„Nu ne prea placu în Franția culegerile de cugetari; pôte de aceea avem asia de multe. Acést'a culegere va invinge prejuditiile. Ea se pôte compará, nu numai cu cărțile despre cari am vorbitu la inceputu,*) dér' cu maximele cele mai illustre. Ea pôte sustiné comparatiunea. Cetitorulu este prevestitu de originalitatea, de familiaritatea precum și de cutezarea ce va gasi. Ori ce cugetare omenésca care se afirmă, este o rescóla latentă în contra unei orfodoxii. Insesi sfíós'a d-na Swetchine candu „marivaudeaza“ (serie mestesiugitu) asupra credinției sale o face eretica, și gasescu că este o cugetare sacrilegă, spre esemplu de a dice despre minuni: „Sunt lovituri de statu ale lui D-dieu.“ Déca D-dieu face lovituri de statu, elu violéza constitutiunea s'a.

Lamartine a disu într'unu versu frumosu:

A merge singuru elibereaza; a cugetá singuru diviniseaza!

A se divinisé, este a se face familiaru cu Diei în functiune.

O alta imputare se pôte face cugetariloru celor mai noue; este că ele au une-ori unu aeru de rudenie cu cugetari vechi cari paru a fi stramósiele loru. Inse cum se cauti adevérulu séu contrariulu lui, fara a te intalni cu alti cautatori? De vreme ce am imprumutatu compa-

*) Intielege pe cele scrise de M-me d'Agoult și M-me Swetchine.

esterne. E inse prea tardîu. Europ'a a audîtu deja prea multe despre adevera'ta natură a „constitutionalismului“ maghiaru!

Desbaterea privitoare la legea pentru armata s'a inceputu in diet'a Ungariei la 17 l. c. Este sciutu că legea pentru armata a fost adusa numai pe 10 ani si că acuma trebuie să se reînnoiească. Stang'a extrema cere armata nationala, cei din opozitiunea moderata tindu totu cam acolo numai cātu suntu mai cu precautiune in espressiuni, ear' guvernamentali dîcu: se ne multumimu deocamdatu cu honvedii, căci mai avemu in tiér'a si Romani, si Serbi si Croati si Sasi, cari la 1848 s'au fost batutu cu armat'a noastră nationala. Sa lasamu că viitoriulu se decida asupra acestei cestiuni, care adi apare inca că o utopia.

Cu o viua parere de reu anuntiamu. serie „Romanulu“, că comitele Hoyos, ministrulu resiedinte alu Austro-Ungariei si decanulu corpului diplomaticu din Romani'a, este silitu a ne parasi. De alta parte nu putemu de cātu se lu felicitamu pentru înalt'a functiune ce i se incredintăza; d-s'a este numitu siefu de sectiune in ministeriulu afaceriloru straine in loculu comitelui de Wolkenstein, care se duce că ambasadore la Petersburg. Comitele Hoyos a plecatu asta-di, dér' se va reintôrce peste câte-va dile spre a presintă Maiestatii S Regelui scrisorile sale de rechiamare.

Regele Carolu a primitu o scrisóre din partea Imperatului Rusiei, prin care i notifica, că marea ducesa Mari'a Pawlowna, soçi'a marelui duce Wladimir Alexandrovici, a datu nascere unei principese.

Scirea că nou numitul ambasaduru austro-ungaru la Petersburg comitele Wolkenstein mai înainte da se duce la Petersburg, trece prin Berlinu. a produsu o rea impressiune la Russi. Ast-felu „Golos“ isi exprime parerea s'a de reu in acést'a privintia si dice, că atunci, cându unu diplomatu se duce la Berlinu, are aerulu, că voiesce se iè mai antaiu instrctiuni dela principele de Bismarck; acést'a este o impregiurare, care pôte se des-tepte ne-incredere prin cercurile conducătorice russesci. Relatiunile dintre Austri'a si Russi'a pretindu o sinceritate fara nici o reserva; Russi'a cere dela Austri'a o atitudine independinte de sfaturile ce a avutu mai înainte cu alte guverne, căci numai cu chipulu acest'a se potu pastra bunele relatiuni. Russi'a cere numai dela Austro-Ungari'a, că se respecte integritatea Muntenegrului si se dè Portii sfatul de a nu ocupă trecătorile Balcaniloru cu trupe turcesci.

ratiuni dela d-na Swetchine voiu urma. Ea s'a intalnit cu Proudhon in modulu celu mai veditu. Acest'a a scrisu unde-va: „Revolutiunile nu-si atingu scopulu de cātu întrecându-lu.“ D-na Swetchine dice: „Caracterele passionate nu-si atingu scopulu de cātu dupa ce l'au întrecutu.“ Aceea-si idea, aceea-si espressiune. Acusa-vomu ore pe Proudhon c'a luat din saculu d-nei Swetchine? Ore evlavios'a a cautatu in pusunarulu filosofului necredinciosu? Nu. Regin'a Romaniei, intalnindu-se cu La Rochefoucauld, La Bruyère si cãtiva altii, se o laudamu, fara a ne mirá. Pericolulu si glori'a cugetariloru celoru frumöse este de a semena între ele. Dér' ceea ce i este personalu, ceea ce da unu caracteru deosebitu si miscatoru cugetariloru ei, este staruint'a s'a de a analiza, de a defini nenorocirea, suferint'a, de a judecá regalitatea, de a marturisi revoltele si resemnarile sale de mama fara copii, de regina fara mostenitoru. In aceste subiecte gingasie pentru densa, nu este nici una din cugetarile iei cari, chiaru atunci candu nu te isbesce dela inceputu, se nu merite a fi recitita si meditata.

Voiu dice in sfêrsitu. că se me resumu, că deca in loenlu numelui unei femei, alu unei regine, asi pune o semnatura necunoscuta, anonima, sub aceste citatiuni, ele totu ar' isbi si pôte si mai multu, prin individualitatea loru. S'ar' senti si mai tare că este in acestu scriitoru acést'a raritate: unu cugetatoru, o fiintia, c'ine-va in fine!“

Astfelu se exprima scriitorulu francesu, si exemplele ce ne vomu permite ale reproduce din colecti'a din cestiune voru aretá, că are tóta dreptatea. Dér' mai antaiu si mai antaiu se vedemu si pasagiulu in care Ulbach vorbesce despre copilaria si juneti'a reginei Elisabet'a. In chipulu acest'a ne vomu puté face o idea despre impregiurarile cari au produsu pe adênc'a cugetătoare de astadi.

„Se scie, că este nascuta principesa de Wied. Dér' in acestu scumpu principatu pe candu primea, sub

Ide'a unui congressu europénu, care ar' avé sè se ocupe de regulara positiunii internationale a Bosniei si Hertiegovinei se sustiene prin diuare. Diplomati se ferescu inse pēna acuma de ea. Situatiunea generala trebuie să fia fôrte seriósă, deca este adevrata asertiunea ce se dîce, că ar' fi facutu printiulu Bismarck in camera germana: „Eu nu me potu ocupá acuma de cestiunile interioere din cauza, că totu timpulu si tôte puterile trebuie se le întrebuintiezu pentru sustinerea pacii europene, se fi disu cancelariulu germanu.

Generalulu Skobeleu nu numai că nu a fost pedepsitu, ci intimpina mereu ovatiuni. In 21 l. c. regimentulu grenadiriloru calareti ai gardei imperatesci au datu unu prandiu de gala in onórea lui. — Sultanolu va visitá inca in primavér'a acést'a Petersburgulu, scrie „Novoie Vremia“.

Diarulu „Kreuzzeitung“ din Berlin dîce, că se nu se încrêda nimenea in asigurările de pace ale Russiei. Corespondentii diareloru germane se ocupa mereu cu cestiunea viitoriului resbelu alu Russiei cu statele vecine.

In caus'a representatiuniloru bisericeloru noastre.

In nr. 25 alu fôiei noastre amu aratatu, că proiectulu de representatiune alu consistoriului archidiececanu gr. or. in caus'a proiectului de lege pentru scólele medie difera in puncte esentiali de vederile desvoltate in representatiunea Metropolitului. Eri primiramu dela Sibiu unu esemplaru tiparitu in limb'a romana alu Representatiunii consistoriului archid. cu dat'a 1 Febr. 1882 in care apare subscriu „pentru Escel. S'a D-lu archiepiscopu si Metropolitu: d. Nicolae Popea, archimandritu si vicariu archiepiscopescu.“ Se nasce acuma întrebarea deca s'a inaintatu s'eu nu acést'a representatiune la dieta? Ori că esemplarele tiparite gata au remasu că maculatura in tipografia? Si deca este asia, cum vine că unu actu asia de importantu alu consistoriului se fia suprimatu? Noi scimu că consistoriulu nu s'a mai adunatu a duó'a óra, nici nu s'a conchiamatu consistoriulu metropolitanu!

Representatiunea consistoriului metropolitanu dela Blasiu nu amu auditu se fi fost pēna acumu impartasita cuiva, tiparita cum se cuvine in limb'a romana, care este limb'a oficiala si a bisericei greco-unite. De aceea se nu se mire cetitorii nostri că nu amu publicat'o inca. Tre-

directiunea unei mame inteligente si atente, cea mai deplina instructiune, ea traia libera, pe campu, in natura. Ea era vioiciunea, veselie, adesea silita, a unui interioru pe care bôl'a ilu întunea. Principele tatalu seu a muritu in urm'a unei bóle de peptu; celu mai tēneru din fratiu sei, care ar' fi trebuitu sei fia tovarasiulu joecuriloru, lancedi langa densa pēna ce muri. Ea invetiá a cautá, a mangaiá pe bolnavi inainte de a fi suferitu inse-si. Principesa de Wied cladise o vila unde planu a inchide, a cresce si a insanetosí copilulu bolnavu. Cei doi juni principii si sor'a loru isi petreceau timpulu lucrandu pamentulu, si frumós'a regina, a carei fotografie se vede pretutinden la Bucuresci in costumu de sateana romana tinendu o furca si toreandu, ar' fi pututu fi reprezentata, la vârsta de doi-spre-diece ani, eulgēndu cartofi, porumbu, s'eu mulgēndu vacile. Torectorea romana si aduce aminte de tiner'a ingrijitoare. Ea iubescce natur'a cu pasiune; o eunóscce, o descrie; nimeni dér' nu se va mira de a gasi in cugetarile ei asupra lumii s'eu asupra curtii, impressiuni culese la tiéra s'eu aduse dela paserarie. Acést'a pofta campenéscă intr'o inteligentia atatu de rafinata, acést'a sciintia a satului intr'o principesa care scie tôte limbile, si care a sciutu mai antaiu limbile vechi, pēna a nu invetiá limb'a francesă, la Paris, la cursurile abatelui Gautier, nu este cea mai mica atractiune a acestei fisionomii. In francheti'a s'a, caracterulu ei a pastratu ceva din acést'a fragedime campenéscă. Copil'a era incapatînata: feme'a are o vointia nestramutata. Candu era de cinci ani, parintii voira s'o face se poseze pentru unu portretu, tôte ratiunile fura zadarnice, pentru a-o face se stea liniseita. A trebuitu sè s'astepte vointia ei. Candu se otari a stá nemiscata luptá atata cu ea inse-si încatu eadiu lesinata.

In acelu timpu, si mai in urma, visulu ei fû se devie institutore. Am audit'o dicēndu că are vocatiunea de a instrui. In adevuru ea invatia pe tronu, prin exemplele ce da.

Intr'o di, era de diece ani, se desteptá cu o dorintia

bue se-o trãducemu mai antaiu din limbele straine! —

Din Crivosci'a anuntia gener. br. Iovanovici oficialu: Dela 11 l. c. n'a mai fost nici o lupta in Crivosci'a. Unii insurgenti se mai ascundu pe ici pe colo printre stanci si ataca pe la spate soldati singuratici. Trupele s'au intaritu deja provisoriu in positiunile loru; Hertiegovin'a este bantuita inca de bande mici si mari, cari ataca colónele de proviantu ale liferantiloru, strica legaturile telegrafice d'ntre Nevesinie si Gaçko si fura vite de prin sate. Escursiunile trupelor contra loru remanu fara successu pentru că insurgentii isi schimba necontentitu positiunile s'eu se risipescu. Divizi'a a 18-a anuntia, că sub-locotenentulu Martinu (romanu) dela reg. 11 de inf. cu 26 infanteristi, 3 gendarmi si 2 panduri a mersu spre Braici, unde a datu peste 250 insurgenti, cari dupa o lupta mai îndelungata s'au retrasu. Perderile: 1 infanteristu mortu, 1 ranitu. Insurgentii perdura 2 morti. între cari si capitanulu loru Sutici, ear' cãtiva au fost raniti.

O voce din tiéra.

(Ce e de facutu façiã de nedreptatile si asupririle ce înduramu?)

(Urmare si fine)

Fiindu déra, că ómenii acesti-a nu se potu capacitá prin nici unu feliu de arguminte si mai puçinu de dreptate si ecuitate; fiindu-că guvernulu nu face nimica pentru prosperarea culturai noastre nationale, ci misca tôte petrile, că sè ni-o nimicéscă cu totul, fiindu-că legea de nationalitate nu numai că tacite — ca si pan'acum — nu se observéza, ci se ivescu dejá voci in diet'a tierei (Hermann Otto), cari dechiara cu vizirulu deschisu omnipotenti'a statului façiã de noi si ne denéga între aplausele frenetice ale dietei, că la nationalitate ori-ce dreptu in acést'a patria; fiindu-că, multiamita legeri maiestrite de alegere, ei suntu statulu, adeca cei omnipotenti, si tôte semnele prevesteseu, că voru si usá de omnipotenti'a loru atacandune limb'a chiaru si la altarele bisericeloru noastre: ni se pune de sine întrebarea, că ce se facemu? Se facemu si se suferimu óre mai incolo incuragiandu astufeliu pe acesti fanatici a indrasni in contr'a noastră totu, s'eu se damu si noi semne de viétia opunendu-ne pe tôte cãile iertate apesarei neomenóse? Ce amu ajunsu cu îndelungat'a noastră rabdare, e inaintea noastră; rezultatulu 'lu-pôte pipai si-lu semtiesce fiasce-

iresistabila de a inlocui preambularea de diminétia prin visitarea scólei dela Rodenbach. Mam'a trecēndu prin camera copiiloru, copil'a Elisabet'a i ceru voia de a se duce se invetie cu fetele arëndasiului. Principesa de Wied nu audise cererea si tacu; dér' fiic'a s'a luá tacerea mamei sale dreptu permissiune, si alergá la ferma. Scolaritiile erau pe cale; mic'a principesa le intalni in cale. Invetiatoriulu magulitu, dér' nu prea surprinsu, admise pe acést'a noue scolaritia la onorurile lectiunei. Era o lectie de cântu. Mic'a principesa, care nu cutezá se cante preu tare in midiloculu fami'iei sale bolnave isi largi plumanii in scóla si-si dete tóta vocea astfelu încatu o alta ne mai putēndu suferi acelu cantu atatu de puternicu si pôte si gelósă, i puse indata mân'a pe gura, scandalisandu astfelu tóta clasa. Dupa câteva momente unulu din vênatorii castelului trimisu dupa mic'a cantareatia, veni se o reclame pentru a o conduce la arestu. Acést'a încercare de libertate i aduse o lectiune de captivitate. Astadi regin'a nu mai canta; o mana neveduita, nepipaibila se pune uneori pe gur'a ei spre a opri adevuru gata se strige. Atunci ea alearga la albumulu ei si ascunde acolo ceea ce nu pôte spune tare.

Acést'a educatiune bine dirigiata, aceasta viatia in familie, care serbá pe campu si se intristá in casa, acést'a putere de instinctu si de vointia pe care dolhuri necontentite o marea supunendu-o apoi mai tardiu caletoriei in diferite parti ale Europei, insoçita de matusia sa marea ducese Elen'a de Russi'a, professori invetiati, cetiri judiciose, esplica gustulu literaru, vigórea de cugetare, care se condenséza astadi in „Cugetari“ precum si deprinderea de munca care face că Regin'a întrece pe Rege, se destépta in diori, isi reaprinde lamp'a stinsa cea din urma, si 'si-a torsu furc'a candu tóta lumea dorme inca.

Nu este óre ciudatu, că a avutu că institutore principala pe dr'a Lavater stranepót'a vestitutulu fisionomistulu? Nu datoresce inse sciintia de observare traditiuniloru aduse de guvernant'a ei. Deca ar' trebui

care d'între noi. N'ar' fi ôre timpul, eá se apucamu pe alta cale? CREDU, CÀ, DA.

Voru dice póte unii, cà fiindu legati de mani de picíore, nu potemu face nimicu. Suntemu legati, ce e dreptu, dér' totusi potemu face ceva: potemu se ne plangemu la Maicstate si se ne aparamu esístîntî'a natiunala . . . . in petitiuni. Se nu punemu tóta sarcin'a aperierei natiunei in spinarea capiloru nostri bisericesci séu a càtoru-va barbati natiunali, ... der' se petitiunamu noi, mass'a poporului, in mii si mii de petitiuni, se nu póta dice contrarii, cà poporulu nostru nu scie nimicu de durerile, ce le talmaceseu barbati nostri si se auda si véda lumea civilisata ce se intempla aici. Se facemu si noi opiniune publica, cum au datin'a a face ei. Se tienemu adunari politice, se discutamu in ele proiectulu de lege, care e indreptatu cu taisiulu in contr'a nòstra si se ne statorim petitiunea in contr'a lui, care apoi suscriindu-se de càtu de multi sè se inainteze la locul destinatiunei sale. Sbirii politice sfarmatórie de natiunalitati voru voi se ne întimideze si se ne oprésca, dér' noi se nu cedemu, ei in casu, cà si acest'a se telegrafamu plangandu-ne la ministeriu, care trebue se ne dè voia, cà-ci a pertractá proiecte de lege este ertatu in adunari, ér' adunari politice se potu tiené fara pedeca, numai sè se insciintieze auctoritatea politica din locu, unde se va tiené adunarea, mai inainte despre aceea. Ungurii sciu face miscare politica resp. opiniune publica si pentru noi, adeca pe cont'a nòstra. Ni e inca in próspeta aducere aminte, cum petitiunau „in illo tempore“ tóte comitatele maghiare pentru introducerea limbei ungueresci in scólele poporale nemaghiare. Fíresce, cà acést'a n'a avutu alt'a de scopu, decátu se arete lumei civilisate, care petrece cu atentiune totu ce se misca între popóre, dér' necunoscéndu relatiunile nòstre bine se póte usioru seduce si a face se créda, cà insesi natiunalitatile dorescu si ceru a se introduce limb'a maghiara in scólele loru. Se nu lasamu sè ni se faca acést'a rusine mai multu, ei se petitiunamu noi in massa pentru totu ce e in folosulu natiunei si in contr'a totu ce e stricaciosu pentru ea.

De nu vomu castigá nimicu si nu vomu poté opri cu petitiunile nòstre, cà proiectulu se devina lege, totusi vomu castigá multu moralmente, pentru-cà: a) vomu dá de golu pe contrarii nostri politici, cari spre a-si ascunde adeverat'a loru façia inaintea lumei civilisate, dicu in gur'a mare, cà natiunalitatile suntu indestulite si nu-mai unii agitatori striga in contr'a opressiunei;

se gasescu o inriurire otaritóre a vocatiunei sale a-si cauta-o mai bine in famili'a s'a. Bunica-sa, principes'a Ludovica de Wied, era poeta; mosiulu seu avea unu frate pictoru, si unu altu frate, principele Maximilian, caletoru si naturalistu celebru; tatalu seu a scrisu carti de filosofie.

Dér' ce a facut'o mai cu séma poetu este durerea. Pèna la mórtea copilitiei, nu se scia, cà regin'a se fi scrisu in versuri, in limb'a germana, séu in cea franceza. Tain'a ei i-a scapatu prin ultimele sfasieri ale inimei sale.

Ne putendu sfèrsi portretulu, care cere a fi de mai multe ori prelucratu me marginescu in a schitiá trasurile mari si atingatóre ale fisionomiei, spunéndu cum ea aparù pentru prim'a óra principelui Carolu de Hohenzollern. Acést'a intalnire se facù la Berlin in timpul unei siederi de càte-va luni a principesei Elisabet'a impreuna cu jun'a comtesa Mari'a de Flandra, astadi cumnat'a ei. Ea coborá, cu obicinuita-i vioiciune, sear'a cea mare a castelului. Fugea de uritu? Sentia recrescèndu-i aripele din vieat'a-i libera dela Neuwied? Ea, sburá, alunecá, scapá duóe-trei trepte si s'ar' fi omoritu séu ranitu, déca junele principe Carolu, care suia sear'a, n'ar' fi primit-o in braçiele lui. Ea trebuia se mai cada inea in braçiele lui, in 1868, dér', de astadata, pentru tot-d'una. Principele 'si-a adusu aminte de frumós'a sburdalnic'a si, prin scrisorile surorii sale, 'i cunoscea meritele; o cerù in casatoria. Acést'a insoçire, care are farmeculu ei romantiescu, are si unu coltisiuru de ambitiune

Tèner'a principesa Elisabet'a candu i se vorbiea de maritisiu, candu toti luptau in contra gustului cam selbaticu ce pareá cà are pentru celibatu, respundea adesea: — Nu voiu primi se fiu regina de càtu in Romani'a.

Principele, care nu era inea rege 'i prinse cuventulu si ea 'i aduse fericirea.*

b) vomu usiurá multu sarcin'a luptatoriloru nostri si le vomu redicá curagiulu facéndu-ne astufeliu solidari cu ei; c) ne vomu aretá in lumina mai favoritória inaintea lumei civilisate, care, sciindu totu ce se face in contr'a nòstra, nu se póte mirá destulu, cà noi, mass'a poporului, nu facemu nimicu spre a ne aperiá drepturile, ci impingemu inainte numai pe capii bisericesci si pe unii barbati devotati causei sante, cà se se lupte pentru noi.

Nu potemu se facemu in contr'a apesarei, ce induramu, alt'a decátu se petitiunamu: Se petitiunamu dér' din tóte unghiurile si cu totii, de càte ori se proiectéza vre-o lege indreptata in contr'a esistintiei nòstre natiunale. Se petitiunamu si in contr'a proiectului de lege pentru scólele medie.*)

Disi.

Comitatulu Fagarasiului in Martiu 1882.

(Prelegeri publice.) Cumcà pomaritul si legumaritul e indispensabilu pentru ori si care economu, numai incape nici o indoiéla. Ambii acesti rami suntu de mare importantia pentru economii nostri dela sate. Cu tóte acestea nu multe comune din acestu Comitatulu se potu laudá atátu cu pomaritul, càtu si cu legumaritul si cu deosebire legumaritul e neglesu mai preste totu. Satenele nòstre 'si vendu laptele, puii, ouele din gur'a copiiloru, cà se 'si cumpere cépa s. a. dela jupánesele din orasie, pre candu gradinile loru stau séu pline de burueni, séu lasate cu totulu in scirea Domnului.

Acestu reu atátu de invecitu in unele locuri trebue delaturatu cu totulu — prin cuvinte, fapte si esemple; imbarbatandu poporulu la ameliorarea starei lui atátu de decadiuta. Cu bucurie ve anuntiu Prea Stimate Domnule redactoru, cà in respectulu acesta Domnulu invetiatoriu-diriginte din Vaida-Recea Nicolau Albani avù buna vointi'a din propriulu seu indemnu a tîné pèna acuma in 3 comune prelegeri instructive pentru poporu din legumaritu si pomeritu — si dupa cum sum informatu va mai continuá inea in vre-o 4—6 comune. Ide'a Domnului diriginte Albani este un'a din cele mai salutari si in tempulu celu mai potrivit. 'I gratulam din anima pentru acestu faptu asecurandulu cà unu nou meritu isi va castigá prin acést'a façia de poporulu nostru, care nu'si uita de binevoitorii lui.

In fine mai observu, cà faptul acést'a este demnu de imitatu si din partea altor'a cari traiescu in nemidilocita atingere cu poporulu.

Voiti si veti puté!!

G. I-y.

Invitare de prenumeratiune

la
„SCÓL'A PRACTICA“.

Magazinulu de lectiuni si materii pentru instructiunea primara,
de

VASILE PETRI.

Apare la prim'a fiacarei luni in numere de càte 2 còle, si costa pe anu 3 fl. platiti inainte. Abonamentele se facu la: Redactiunea „Scólei Practice“ in Naseudu (Nassod, Transilvani'a).

Vediendu, cà astadi invetiatorii a trei milióne de Romani din Austro-Ungari'a nu mai au nici unu organu de specialitatea loru, apunendu un'a dupa alt'a amendoue foile pedagogice, cari mai apareau in timpul din urma — „Scól'a Romana“ si „Foi'a Scolastica“ dela Blasiu — m'am hotaritu, la insistarile unoru amici zelosi de inffiorirea scóleloru nòstre, a reapucá de nou condeiulu de redactoru, spre a implé, dupa putintia, acestu golu, pe càtu de rusinosu, pe atátu de vatamatoriu pentru invetiatorimea romana de dincóce de Carpati.

Luandu hotarirea acést'a am cautatu a-mi dá séma de neajunsurile scóleloru nòstre si de modulu, cum ele ar' puté fi intempinate mai cu successu, si m'am convinsu, cà sub impregiarile actuale nu asi puté face unu mai bunu servitiu causei scolare, decátu a scóte la lumina unu diaru, care lasandu la o parte tractatele teoretice, pentru cari multi din invetiatorii nostri au aratatu pèna acuma puçinu interesu, unii chiaru si puçina pricepere, sè se ocupe singuru numai cu partea

*) Ne rezervamu a face si observarile nòstre la parerea dezvoltata in acestu articulu. Red.

practica a instructiunei, cu art'a de a predá materiile de invetiamentu dupa principii metodice.

Mi-am disu adeca, cà de si scólele primare sunt institute de crescere, totusi midilóculu principalu pentru atingerea acestui scopu, preocupatiunea dñlica a invetiatoriloru, este instructiunea. Numai instructiunea face, cà educatiunea se fia mai multu de càtu o simpla deprindere, se fia o dezvoltare, o crescere din laintru in afara.

Sufletulu instructiunei inse este **metódu**. Instructiunea metodica séu rationala luminéza mintea, incaldiesce anim'a, intaresce voi'a, inaltia fruntea scolarului; lipsita de metodu, ea ingreuna numai memori'a, tempesce si umilesee. Invetiatoriu fora metodu, nesciindu de unde se apuce lucrulu, se bate, cà pescele pe uscatu, fora se póta face ceva sporiu, in urma desperéza séu devine cu totulu nepasatoriu de chiamarea s'a; scolarii sei, orbecandu, se disgusta si densii, pierdu credint'a in propriile loru puteri si cauta a parasi scól'a, unde pre ei nu-i astépta decátu truda si necasu. Din contra invetiatoriu maiestru in ale metodulu numai se jóca cu instructiunea, procede siguru, pentru cà cunósce bine calea progressului, nu face multa vorba, fiindu-cà totu cuventulu e cumpanitu si la locul seu, si chiaru puçina invetiatura se aiba, elu scie din puçinu se dè aprópe totu càtu are; discipulii sei invétia cu dragu, pentru cà intielegu invetiatur'a, tocmái pentru aceea ei se desvólta si inaintéza vediendu cu ochii; ei nu fugu de scóla pentru cà cunoscú folosu dela ea, si se póte sperá, cà pasindu in vietia, voru ocupá cu demnitate si intieligintia positionile, in cari voru intrá.

Metodulu este in stare a face minuni chiaru. Au nu scimu cu totii, cà discipline din cele mai grele, cum sunt d. e. fisic'a, gramatic'a, frangerile decimale, proportiunile etc, cari mai inainte se invetiau numai in gimnasia, astadi se propunu cu bunu successu si fora nici o greutate pèna si in scólele elementare. Acestu successu este a se atribuí singuru numai metódu basatu pe psihologia. De aici dietulu celebrulu pedagogu Diesterweg, cà: „puterea invetiatoriu este metódu seu“. Metodulu face pre invetiatoriu, si invetiatoriu face scól'a.

Si cum stámu noi Romani in privint'a acést'a? O spunu pe façia, càci nu-mi placu amagirile de sine: avem puçini invetiatori, despre cari s'ar' puté dice, cà sunt maestri in ale metodulu. Unu numeru considerabilu de invetiatori actuali n'au facutu nici eandu vre unu cursu de pedagogia, ér' între cei esiti din preparandii multi sunt chiamati, dér' puçini alesi. Lucrulu de altmintrea se explica de sine. Preparandiile nòstre nu au langa sine scóle-modelu, in cari elevii preparandiali sè se póta deprinde cu praxea scolaru, si unde esiste vre-o scóla-modelu, ea nu prea este modelu de scóla. Afara de acést'a, professorii preparandiali nu se alegu totudeaun'a si pretutindenea cu privire la cualificatiunea loru pedagogica, teoretica si practica, ei din alte consideratiuni. Sunt între ei si de aceia, cari in viet'i'a loru n'au vediutu o scóla-modelu, prin urmare nici idee nu au despre ceea ce póte prestá asié o scóla; sunt altii, cari nici candu nu 'si-au datu séma de organismulu scóleloru primare, de intocmirea loru interna si esterna.

Eaca cum se face, cà avem multi dascali, buni de a „dascali“, va se dica: a maltractá junimea, si puçini invetiatori, cari se o lumineze, se o creasca. Ne lipsesce in mare parte abilitatea metodica.

In privint'a acést'a am crediutu, cà asi puté aduce óre care folosu scóleloru nòstre, si in acést'a credint'a am inffintiatu

„Scól'a Practica“,
in care se voru publicá:

1. Lectiuni practice din tóte obiectele de invetiamentu, esecutate deplinu séu numai schitiate.

2. Materii didactice, infaçiansandu numai rezultatele instructiunei din scóla.

3. Sciri scolare de interesu practicu.

4. Informatiuni pentru invetiatori, la interpelatiunile, ce mi-se voru face de càtra lectori in cause scolare si personali.

5. Recensiuuni de scrieri pedagogice.

Lectiunile voru ocupá cea mai mare parte din spaçiu foii si-spre a fi intielese de càtra toti, voru fi insoçite, unde va fi de lipsa de observari didactice si psihologice.

Pentru cà inse lectiunile se corespunda, dupa cuprinsu si form'a, adeveratelor trebuintie ale scólei, am compusu unu

Planu de lectiuni

pentru scólele elementari, intocmitu pe 30 de septemani, in care se specifica pensurile din fiacare obiectu de invetiamentu, pentru fiacare septemana de scóla. Acestu planu de lectiuni, care se póte considerá cà unu comentariu la planurile de invetiamentu, tînute in termini generali, se va publicá si elu succesivu in „Scól'a Practica“, incependu indata din numerulu primu.

Astfelu, alaturea cu partea formală, va fi considerată și partea materială a instrucțiunii.

Vinu deci a deschide prenumeratiune la „Scóla Practică“, în speranția, că invetatorii noștri, cu anima către chiamarea lor, se voru grabi a sustine acestu unicu organu pedagogicu, ce apare în Austro-Ungari'a și care este meritul a le inlesni atât de multu lăterulu lor din scóla. Apelezu cu deosebire la vechii mei amici, discipuli și cunoscuti: se nu pregete a propaga, în cercurile lor, scirea despre aparițiunea „Scólei Practice“ și a lucră pentru reusit'a ei.

Nu m'am asociatu de asta data cu nime la lucru, pentru că voiescu a fi mai liberu intru redactarea foii și pentru că — că profesoru în pensiune, credu a pute publică câte duoe côle pe luna, chiaru și candu asi remané avisatu singuru numai la condeiulu meu; cu tóte aceste primescu cu placere ori ce concursu binevoitoriu, dreptu dovéda despre interesulu invetatoriloru pentru instrucțiunea publica.

Antaiulu numeru va aparé la 1-a Aprilevechiu; și fiindu că sunt hotaritu, în urm'a esperintieloru de mai înainte, a nu tipari de câtu unu micu numeru de esemplare de reserva, cu atatu mai vârtosu, cu câtu numerele sunt de câte duoe côle, de aceea rogu pre cei ce dorescu a se prenumera la „Scóla Practică“, se binevoiesca, în insusi interesulu lor, a tramite costulu abonamentulu câtu mai în graba și multu pēna la Dumineca Floriiloru; altcum nu le potu garantá numerele dela începutu.

Terminandu declaru, că ori câtu de micu se fia numerulu prenumerantiloru, fói'a va aparé celu paginu unu anu întregu; 'mi place inse a crede, că ea se va sustine și mai departe, fiindu că atinge o lipsa din cele mai simtite la noi, — altmintrea, diu! amu trebui se desperamu de invetatorii noștri.

Salutare colegială și se ne vedemu câtu mai numeroși în „Scóla Practică“

Naseudu, 1/13 Martisoru 1882.

Vasile Petri.

Diverse.

(Episcopulu Caransebesiului.) P. S. S. par. Ioanu Popasu, a felicitatu pe colonelulu Kraft pentru vitejésca portare a regimentulu Nr. 43 de inf. (Alemann) de sub comand'a s'a prin urmatórea telegrama, în limb'a germana: „D-lui colonelu Kraft, Risano. — „Petrunsu de bucuria urezu și eu împreuna cu miile de locuitori ai comitatulu Carasiu-Severinu: unu „se traiésca“ cordialu bravului regimentu dela noi și probatulu comandantu și oficeriloru lui. Atotuputerniculu Dumnedieu se binecuvinte faptele și întreprinderile viitórie ale acestui regimentu, și se 'lu aperse și scutéscă. Se ne revedemu veseli câtu mai curendu! Popasu, Episcopulu Caransebesiului.“ — La acésta felicitare a respunsu comandantulu regimentulu, totu în limb'a germana, prin urmatórea telegrama:

„Prea Santiei Sale episcopulu Popasu în Caransebesiu. Crkvice 17 Martiu 1882. — În taber'a dela Crkvice Han și d'între muntii înalti d'împregiuru, corpulu oficeriloru și întregulu regimentu uréza multu veneratulu Archiereu unu întreit se traiésca pentru simpatia caldurósa ce o dovedesce față de patianiile nóstr, dorindu totodata că prea bunulu Dumnedieu se tiena și se proteaga inca multi ani pe Prea Santitulu nobilu Parinte. — În numele regim. alu 43-lea de infanteria: Kraft, colonelu.

(Teatru romanu în Brasiovu.) Dumineca în 14/26 Martiu se va dá pentru a trei'a óra operet'a „CRAIU-NOU.“ Impreuna cu acésta piesa se va representá „Ràmasiagulu“, proverbii într'unu actu de Vasile Alecsandri. Persóne: Teodorénu, particularu bogatu; Smarandit'a, femeia lui; Tinea, vér'a Smaranditei; Nicu, tēneru; Madame Frantz, guvernanta; unu lacheu. Pretiurile cá la representati'a a du'á. Bilete se afla de vendiare din 12/24 Martiu incolo la librari'a N. I. Ciurcu și în sér'a de reprezentare la cassa.

Mai observamu că orchestr'a, care va fi dirigeata de insusi compositorulu va esecutá cu acésta ocașiune pentru prim'a óra „Hor'a Brasiovulu“ compusa de d. C. Porumbescu și dedicata publiculu romanu din Brasiovu. — Suntemu de firm'a speranția, că publiculu nostru va participá și Dumineca în numeru totu asiá de frumosu cá si pēna acumu.

(Circulu Kremser.) În fiaecare d'îmare representatiune cu programu diferitu. Pretiurile scadiute.

(Casu de mórt e.) Din Odorheiulu secuiescu ni se anuncia încetarea din vieatia a judelului dela tribunalulu regescu de acolo Alexandru Surdu, în etate de 45 ani. Decedatulu a fost unu modelu de functiunaru diligentu, perseverantu, cu iubire de dreptate și incorruptibilu. Elu 'si-a atrasu ból'a espuindu-se în functiunea s'a de jude investigatoriu. Fi-ai tierin'a usióra și memori'a binecuvintata!

(Munkacsy) renumitulu pictoru, de origine Neamtiiu din Munkacs acuma inse bunu Maghiaru, întorcēndu-se din Paris, unde 'si-a facatu scóla, a fostu primitu de către conationalii sei maghiari cu onoruri estraordinare și demonstratiuni de bucurie sgomotóse. Aceste demonstratiuni devenindu fórte esagerate au trebuitu în fine se geneze pe insisi dascalii lui Munkacsy; altfelu nu ne putemu esplicá mai multi artici publicati de către foile franceze pentru mai bun'a orientare a opiniunei publice. Între altele scrie „Figaro“ cu privire la triumfurile artistulu maghiaru urmatórele: „Ce grand diable de Munkacsy întorcēndu-se la Paris vá trebui proclamatu de rege alu Ungarici! Ei, cum vá sè se mai supere, vediendu că nu i-se predañ cheile Parisului! Dér' Parisulu în curendu va se-i lumineze capulu turburatu de glori'a secerata pentru art'a s'a, si elu se vá convinge aici, că nu stá tocmai asié susu, precum s'a parutu conationaliloru sei nedeprinsi cu astfelu de lucruri.“ — Acést'a vrēndu nevrendu 'ti aduce aminte de tempurile evului mediu, cându studentii sasi reintorsi dela scólele din Germani'a, erau priniti că reformatori din partea conationaliloru lor, cari nu avusesera ocașiune a vedé, cum se petrece de multe-ori tempulu pe la scólele mai înalte din strainatate. —

(Incendii de paduri.) Se scrie, că în comitatulu Turda-Ariesiu incendiile de paduri sunt la ordinea d'ilei. Dejá au arsu padurile de pe hotarele mai multoru comune. E batatoriu la ochi, dice o fóia Clusiana, că ardu și se pustiescu numai padurile domnesci.

(„La Confederazione Latina“) va reapare earasi la Rom'a într'unu modu regulatu și mai frecuentu sub directiunea comandorulu Enrico Amante. În nr. viitoru vomu publica mai pe largu avisulu de prenumeratiune. Salutamu cu bucuria reaparițiunea acestei interesante publicatiuni.

Scrisuri fonciare de 6%

ale Institutulu de creditu și de economii „ALBINA“ în Sibiiu.

Fiindu că acestu institutu acorda împrumuturile sale ipotecare în scrisuri fonciare numai pēna la celu multu o tertialitate a valórei ipoteceloru, acele scrisuri oferu o sigurantia mai mare decâtu pupilara și sunt prin urmare fórte acomodate pentru fructificare de capitale, sunt notate la burs'a din Budapest'a și aducu 6% interese. Cuponii de interese se platescu fara de nici o subtragera la Semestru, în 1 Aprile și în 1 Octobre a fia-carui anu la cassa institutulu în Sibiiu și la firmele numite mai josu. Scrisurile fonciare se rescumpera în întreg'a loru valóre nominala în celu multu 20 ani prin tragere la sorti în totu anulu în lun'a Septembrie. Se gasescu de vendiare în cursulu dilei la cassa institutulu în Sibiiu la „Banc'a comerciala pestana ungara“ în Budapest'a, la D-lu bancaru P. I. Cabdebo în Sibiiu și la D-lu Ioan Dusoiu, comerciantu în Brasiovu.

Sibiiu, 20 Martiu 1882.

Directiunea Institutulu „Albina“.

1--4

Licitatiune.

Se face prin acést'a cunoscutu, că se vinde prin oferte marfa și mobilierulu tiitoriu de mass'a concursuala a lui Theodoru C. Mantsu.

Doritorii de a cumpera în totalu acést'a marfa au a'si înainta ofertulu pēna la 1 Aprile a. c. st. n. 11 óre a. m. la subscrisulu. Condițiunile de vendiare mai de aprópe se potu vedé în cancelari'a advocatuala a subscrisului, precum și inventariulu cu pretiulu marfei. În ofertulu sigilatu oferentii au a depune vadiu de 5% și anume în ofertulu pentru marfa sum'a de 460 fl., eara în celu pentru mobilierulu de

casa 21 fl. în bani gat'a. În ofertu are a scrie și aceea, că oferentulu 'i e cunoscuta marfa și pretiulu, precum și condițiunile de vendiare, apoi ce percentu peste pretiúela se imbia a dá. Ofertele se voru desface la 4 óre d. a. în 1 Aprile a. c., facēnduse indata rezultatulu cunoscutu.

Ios. Puscariu,

2-4

Curatorulu massei concursuale.

Nr. 2347-882,

Concursu. *)

Spre ocuparea postulu devenitu vacantu alu castelanulu braneanu, eventualmente alu postulu de adjunctu forestieralu, precum și spre ocuparea postulu forestieralu de revieru de I-ma classa, se escrie prin acést'a concursu.

Veniturile castelanulu braneanu constau în 300 fl. anualmente, 120 fl. pausialu pentru calu, locuintia libera în castelulu braneanu, séu, pēna candu castelulu se va folosi de militi'a c. r., anualmente 100 fl. rebonificare pentru cartieru 40 metri în spatiu lemne tari pentru focu cá deputatu, folosinti'a gradinei celei mari a castelulu și a onoru jugere de pamentu și livedi de lenga curi'a braneana, cu unu venitu anualu de circa 115 fl.

Adjunctulu forestieralu capeta 400 fl. sálariu anualu, 120 fl. pausialu pentru calu, 50 fl. bani de cartieru și 40 metri în spatiu lemne tari pentru focu cá deputatu. Postulu forestierulu de I-ma classa de revieru se dotéza cu unu salariu anualu de 700 fl., 120 fl. pausialu pentru calu, 100 fl. bani de cartieru și 40 metri în spatiu lemne tari de focu cá deputatu.

Deputatele de lemne se transportéza fiacarui a casa. Doritorii pentru unulu din aceste posturi au de a 'si documentá portarea loru morala, cum că nu au trecut peste etatea de 40 ani, cum că au absolvitu cursulu academicu cu rezultatulu, cumcă au depusu esamenulu de statu scientificu forestieralu în tier'a interna, și că suntu destoinici în limb'a maghiara, germana și romana; doritorii pentru postulu de castellanu braneanu inse si acelu documentu, că suntu de nationalitate maghiara.

Petițiunile astufeliu instruite au de a se asterne celu multu pēna în 5 Aprile a. c. subscrisului magistratu.

Brasiovu 11 Marte 1882.

2-3

Magistratulu orasianescu.

*) Sè publica în traducerea originala cum ni s'a tramisu. Red

Anunciu!

Se cauta unu Practicantu pentru o casa mare de Comisióne și Espeditiune. Se cere clasele comerciale și cunoscinti'a perfecta a limbei romane, germane și maghiare, séu celu puțin a limbei romane și germane.

Aspirantii sè se adreseze la administrati'a acestui diaru. 5-6

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 22 Martiu st. n. 1882.

Rent'a de auru ungara . . . 6% 118.55	m'a de vinu ung. 96.50
dto . . . 4% 86.90	Imprumutulu cu premiu ung. . . 117.25
dto de harthia 5% 86.50	Losurile p. regularea Tisei și a Segedin 109.60
Imprumutulu cailoru ferate ungare . 131.75	Rent'a de harthia austriaca . . 74.85
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-ma emisiune) . . 88.60	Rent'a de arg. austr. 75.80
dto (II-a emisiune) 108.50	Rent'a de auru austr. 92.80
dto (III-a emisiune) 93.75	Losurile din 1860 129.70
Bonuri rurale ungare 98.—	Actiun. banței aust.-ungare . . . 819.—
dto cu cl. de sortare 96.—	„ banței de creditu ungare . . . 309.50
Bonuri rurale Banat-Timis . . . 95.50	„ banței de creditu austriace . . 313.80
dto cu cl. de sortare 95.50	Argentulu . . . —
Bonuri rurale transilvane . . . 96.25	Galbini imperatesci 5.64
Bonuri croato-slav. 98.—	Napoleond'ori . . 9.54
Desbaguire p. dij-	Marci 100 imp. germ. 58.80
	Londr'a . . . 120.50

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gótt si fiu Henriu.